

Příloha 6 PODMÍNKY PRO PROVOZOVÁNÍ LETECKÉHO VEŘEJNÉHO VYSTOUPENÍ

1. PŮSOBNOST

Tyto podmínky se vztahují na provozování leteckých veřejných vystoupení (dále jen LVV), pořádaných Oprávněným spolkem s výhradní účastí bezpilotních letadel, jejichž provoz nespadá do „otevřené“ kategorie provozu bezpilotních systémů.

Pro letecká veřejná vystoupení za účasti bezpilotních letadel do 25 kg MTOM, mají tyto podmínky doporučující charakter a je na Oprávněném spolku, aby uplatnil a vyžadoval plnění bezpečnostních opatření v souladu se zavedenými a prověřenými postupy, přičemž za prioritu je vždy považována bezpečnost leteckého provozu, osob a majetku na zemi. Pro letecká veřejná vystoupení s účastí letadel nad 25 kg MTOM jsou níže uvedené podmínky závazné.

2. DEFINICE

Letecké veřejné vystoupení – Letecký den nebo letecká propagační akce.

Letecká propagační akce – Činnost spojená s přípravou a provedením vystoupení letadel pro diváky, kteří jsou za tím účelem shromážděni v určenou dobu na stanoveném místě mimo letiště. Letecká propagační akce může být součástí jiné sportovní nebo společenské akce. Za leteckou propagační akci se nepovažuje běžná letová činnost sledovaná náhodně shromážděnými osobami.

Letecký den – Činnost spojená s přípravou a provedením vystoupení letadel pro diváky, kteří jsou za tím účelem shromážděni v určenou dobu na stanoveném letišti nebo na přilehlém pozemku. Za letecký den se nepovažuje předvádění letadel vlastní produkce finálním výrobcem, které je určeno možným zákazníkům bez přístupu veřejnosti, ani běžná letová činnost sledovaná osobami nacházejícími se ve veřejně přístupných prostorách letiště nebo mimo letiště.

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ LVV

Provozovatel LVV

Provozovatelem LVV je vždy Oprávněný spolek.

Oprávněný spolek určí letového ředitele. LVV nelze uskutečnit, nebyl-li ustanoven.

Všem osobám podílejícím se na organizaci a zajištění LVV musí Oprávněný spolek vydat písemné instrukce o postupu v případě vzniku letecké nehody, ohrožení provozní bezpečnosti nebo ohrožení ochrany zdraví, majetku a životního prostředí. Instrukce musí obsahovat telefonický kontakt na místně příslušný hasičský záchranný sbor, středisko rychlé záchranné služby, zdravotnické zařízení, služebnu Policie ČR, případně další kontakty dle vlastního uvážení Oprávněného spolku.

Letový ředitel

Do funkce letového ředitele musí oprávněný spolek ustanovit osobu s odpovídajícími zkušenostmi a schopnostmi, a to v závislosti na složitosti provozování a rozsahu LVV.

Letový ředitel je povinen zajistit dodržování všech podmínek stanovených v této příloze a předpisových požadavcích.

Letový ředitel je povinen pozorně sledovat probíhající program LVV a je odpovědný za jeho bezpečný průběh.

Letový ředitel nesmí po celou dobu konání LVV zastávat jinou funkci než funkci letového ředitele, zejména nesmí vykonávat funkci pilota vystupujícího letadla, a nesmí působit v roli moderátora LVV.

Letový ředitel je povinen zajistit, podle předpokládané složitosti provozování a rozsahu LVV pořadatelskou službu, tj. potřebný počet osob s odpovídajícími zkušenostmi a schopnostmi, a pokud je to pro danou činnost třeba i s příslušným oprávněním, na které může přenést odpovědnost za dílčí činnosti. Letový ředitel je oprávněn vydávat pořadatelské službě takové pokyny, aby byl zajištěn bezpečný a plynulý průběh LVV.

Letový ředitel je zodpovědný za zajištění bezpečného systému používání vysílačů a kmitočtů dálkového řízení UA.

Při využívání kmitočtů dálkového řízení UA, které jsou náchylné k rušení, je letový ředitel povinen zajistit systém monitorování kmitočtového spektra, aby mohl včas nařídít přerušení letu v případě, kdy rušení překročí bezpečnou mez.

Pořadatelská služba

Všechny osoby, které budou na LVV vykonávat pořadatelskou službu, musí být letovým ředitelem prokazatelným způsobem seznámeny se svými povinnostmi a musí být vhodným způsobem označeny a vybaveny (např. reflexními vestami, identifikačními průkazy/náramky, apod.).

Osoby vykonávající pořadatelskou službu na LVV jsou povinny dodržovat pokyny letového ředitele k zajištění bezpečnosti a neprodleně oznámit letovému řediteli skutečnosti, které mohou mít vliv na bezpečný průběh programu LVV.

Osoby vykonávající pořadatelskou službu na LVV musí zajišťovat dodržování podmínek pro prostory z hlediska pohybu osob v těchto prostorech a vstupu do nich, zejména pak zajišťovat zákaz vstupu diváků do prostor, které nejsou určeny pro veřejnost.

4. ORGANIZACE LVV

Místo konání

LVV je možné provozovat buď na:

- (a) pro tyto účely vhodných pozemcích, příp. plochách, jejichž vlastníci, případně provozovatelé, udělili písemný souhlas s pořádáním akce, nebo
- (b) civilním letišti, jehož provozovatel má platné Povolení provozovat letiště a platné Rozhodnutí o stanovení druhu letiště vydané ÚCL a prokazatelně souhlasil s konáním akce, nebo
- (c) vojenském letišti se souhlasem a za podmínek stanovených Ministerstvem obrany ČR.

Písemný souhlas s konáním LVV uvedený výše je povinen zajistit a doložit provozovatel LVV.

Nemohou-li být s ohledem na program LVV pořádaného na letišti dodrženy všechny postupy uvedené v platném Letištním řádu, musí být pro LVV stanoveny náhradní postupy, se kterými provozovatel letiště prokazatelně souhlasí.

Provozovatel LVV je povinen v dostatečném časovém předstihu informovat o konání LVV obecní úřad obce, v jejímž katastrálním území se daná akce bude nacházet. Doklad o stanovisku příslušného obecního úřadu a případné koordinaci musí být uchován po dobu 5 let.

V místě a době konání LVV je zakázán provoz bezpilotních letadel, pokud toto není součástí programu LVV nebo pokud tato činnost nebyla schválena letovým ředitelem, při dodržení jím stanovených podmínek. Dále musí být zakázán vstup na místo konání s balónky plněnými hořlavým plynem nebo plynem lehčím vzduchu. Prodej takto plněných balónků je v místě konání LVV rovněž zakázán.

Program LVV

Letový ředitel je povinen sestavit program LVV.

Letový ředitel je oprávněn rozhodnout o konání generální zkoušky programu LVV nebo vyžadovat předchozí neveřejnou ukázkou vystoupení jednotlivých bezpilotních letadel.

Program LVV je letový ředitel povinen v dostatečném předstihu před zahájením LVV předat všem vystupujícím, službě ATC nebo AFIS, je-li poskytována, nebo stanovišti poskytování informací známému provozu, je-li zřízeno, a pořadatelské službě.

Prostory vymezené pro potřeby LVV

Všeobecně

Letový ředitel musí pečlivě zvážit výběr a umístění všech prostorů, zejména s ohledem na provozní bezpečnost a ochranu zdraví, majetku a životního prostředí. Žádné prostory, kam má veřejnost přístup, se nesmí nacházet ve vztahu k mezi vystoupení nebo k jiným vymezeným plochám blíže, než určují požadavky stanovené tímto dokumentem.

Stanoviště letového ředitele musí být umístěno tak, aby z něj měl letový ředitel po celou dobu konání LVV přímý vizuální kontakt s letovým prostorem, prostorem pro stání a pozemní pohyb letadel, popřípadě i s dalšími vymezenými prostory.

LVV musí být uspořádáno tak, aby při vystoupení, vzletu, přistání a pojíždění a stání letadel bylo trvale zajištěno plnění požadavků na prostory, stanovených tímto dokumentem a jejich účelu.

Prostory nepřístupné divákům musí být vhodným způsobem označeny, ohraničeny a uzavřeny po celou dobu konání LVV. Vstup do těchto prostor smí být umožněn pouze oprávněným osobám.

Všechny dotčené vymezené prostory musí být vhodným způsobem označeny, ohraničeny a zabezpečeny. Toto musí platit po celou dobu konání LVV.

Letový prostor

Letový prostor je vymezená část zemského povrchu a vzdušného prostoru, ve kterém probíhají vzlety, přistání a letové nebo pozemní ukázky.

Letový prostor musí být dimenzován tak, aby diváci nacházející se během LVV v chráněném prostoru pro diváky (viz níže), byli po celý čas letové ukázky letadla v zákrytu za ochrannou sítí (obr. 2).

Letový prostor je kromě výškového omezení vyplývajícího z rozměrů ochranné sítě ohraničen linií na zemském povrchu, která je pro pilota při vystoupení jasně rozeznatelná (např. osa nebo okraj dráhy, hrana lesa, apod.) a která je umístěna tak, aby byla zajištěna minimální předepsaná vzdálenost vystupujícího letadla od linie veřejnosti. Tyto horizontální a vertikální limity tvoří mez vystoupení (obr. 1 a 2). Mez vystoupení nesmí být porušena žádným z vystupujících letadel.

Mez vystoupení musí být stanovena před letem každého bezpilotního letadla. Za stanovení meze vystoupení je zodpovědný letový ředitel. Minimální vzdálenost meze vystoupení od prostoru pro diváky nesmí být menší než 20 m. Stanovení vzdálenosti meze vystoupení musí zohledňovat místní meteorologické podmínky, zkušenost pilota, vlastnosti a technické parametry bezpilotních letadel (typ, rychlost, ovladatelnost), překážky, atd. Na LVV, kde není možné zajistit bezpečnostní požadavky

chráněného prostoru pro diváky, musí být dodrženy alespoň minimální vzdálenosti (50 m horizontální vzdálenost od jakékoli osoby jiné než je pilot během vzletu a přistání, 100 m horizontální vzdálenost od jakékoli osoby, prostředku nebo stavby, které nejsou součástí provozu za letu a 150 m horizontální vzdálenost od hustě osídleného prostoru).

Letový ředitel je povinen spolehlivým způsobem zajistit nepřetržité sledování horizontální i vertikální meze vystoupení dostatečným počtem osob vykonávajících pořadatelskou službu, které musí být ve spojení s poučenou osobou asistující pilotovi nebo s letovým ředitelem, aby v případě porušení meze vystoupení mohla být učiněna příslušná opatření, zejména neprodlená výzva pilotovi k úpravě letu. Jednotlivá stanoviště této služby musí být rozmístěna nejen s ohledem na její účel, ale i s ohledem na bezpečnost osob, které tuto službu budou vykonávat.

V letovém prostoru se v době probíhající letové činnosti smějí pohybovat jen osoby k tomu určené a řádně poučené. Osoby nacházející se v letovém prostoru jsou povinny řídit se pokyny letového ředitele.

Přístup veřejnosti do letového prostoru je možný pouze se souhlasem letového ředitele a mimo dobu trvání leteckého vystoupení nebo pozemního pohybu letadel.

Prostor pro speciální pozemní efekty

Použití výbušnin k simulaci pozemních explozí, vyvíjení kouře a jiné speciální pozemní efekty mohou být prováděny pouze pod dohledem kompetentní osoby a v prostoru předem schváleném letovým ředitelem.

Místo, kde budou prováděny exploze, a místo obsluhy těchto prostředků smí být zpřístupněny pouze osobám, které jsou k obsluze určeny.

Speciální pozemní efekty nesmí ohrozit bezpečnost leteckého provozu, osob a majetku na zemi.

Rozsah prováděných pozemních efektů musí být letovému řediteli znám před zahájením LVV.

Letový ředitel je oprávněn vyzvat vystupující, do jejichž vystoupení je použití speciálních pozemních efektů zahrnuto, k neveřejné ukázce, a to v dostatečném předstihu před zahájením LVV.

Letový ředitel je povinen seznámit s rozsahem použití a s nebezpečnou povahou takových efektů osoby zajišťující pořadatelskou službu a službu ATC nebo AFIS, je-li poskytována, nebo stanoviště poskytování informací známému provozu, je-li zřízeno, a ostatní vystupující v rámci instruktáže před LVV.

Prostor pro shazování předmětů

Způsob a prostor pro shazování předmětů musí být předem schváleny letovým ředitelem.

Shazování předmětů nesmí ohrozit bezpečnost leteckého provozu, osob a majetku na zemi.

Chráněný prostor pro diváky

Chráněným prostorem pro diváky se rozumí část prostoru pro diváky, ve které jsou diváci během LVV chráněni před provozovanými bezpilotními letadly. Bepilotní letadla musí být během celé letové ukázky provozována tak, aby byla v zákrytu za ochranou sítí oddělující letový prostor a chráněný prostor pro diváky. Velikost chráněného prostoru pro diváky musí být dimenzována tak, aby odpovídal počtu všech diváků účastnících se LVV (např. omezený počet vstupenek, odhad počtů diváků z již uskutečněných vystoupení). Umístění a rozměry chráněného prostoru pro diváky musí být viditelně označené (např. vyznačením páskou s informačními tabulemi, situačním schématem přiloženým ke vstupence, atd.).

Technické specifikace a vlastnosti ochranné sítě by měly být stanoveny s uvážením technických parametrů bezpilotních letadel (maximální vzletová hmotnost, rychlost a typ bezpilotního letadla, atd.),

kteřá budou v rámci LVV provozována. Ochranná síť včetně ukotvení by měla minimalizovat možnost průniku každého bezpilotního letadla provozovaného v rámci LVV. Výjimkou je provoz bezpilotního letadla alespoň v minimálních vzdálenostech dle minimálních vzdáleností viz výše, umožňující provoz bez ochranných sítí. Zvláštním hrazením zamezujícím vstupu diváků musí být oddělen prostor přiléhající k ochranné síti v závislosti na jejím maximálním průhybu během případného zachycení bezpilotního letadla. Výška a délka ochranné sítě musí být zvoleny v závislosti na maximální výšce letu bezpilotního letadla, délce letového prostoru během letových ukázek a odhadovaném počtu diváků. Vždy však musí být splněna podmínka, že diváci nacházející se v chráněném prostoru budou po celou dobu letových ukázek v zákrytu za ochrannou sítí (obr. 1 a obr. 2). K zajištění tohoto požadavku je možno využít osob vykonávajících pořadatelskou službu na LVV, kteří jsou ve spojení s letovým ředitelem nebo přímo s poučenou osobou asistující pilotovi bezpilotního letadla.

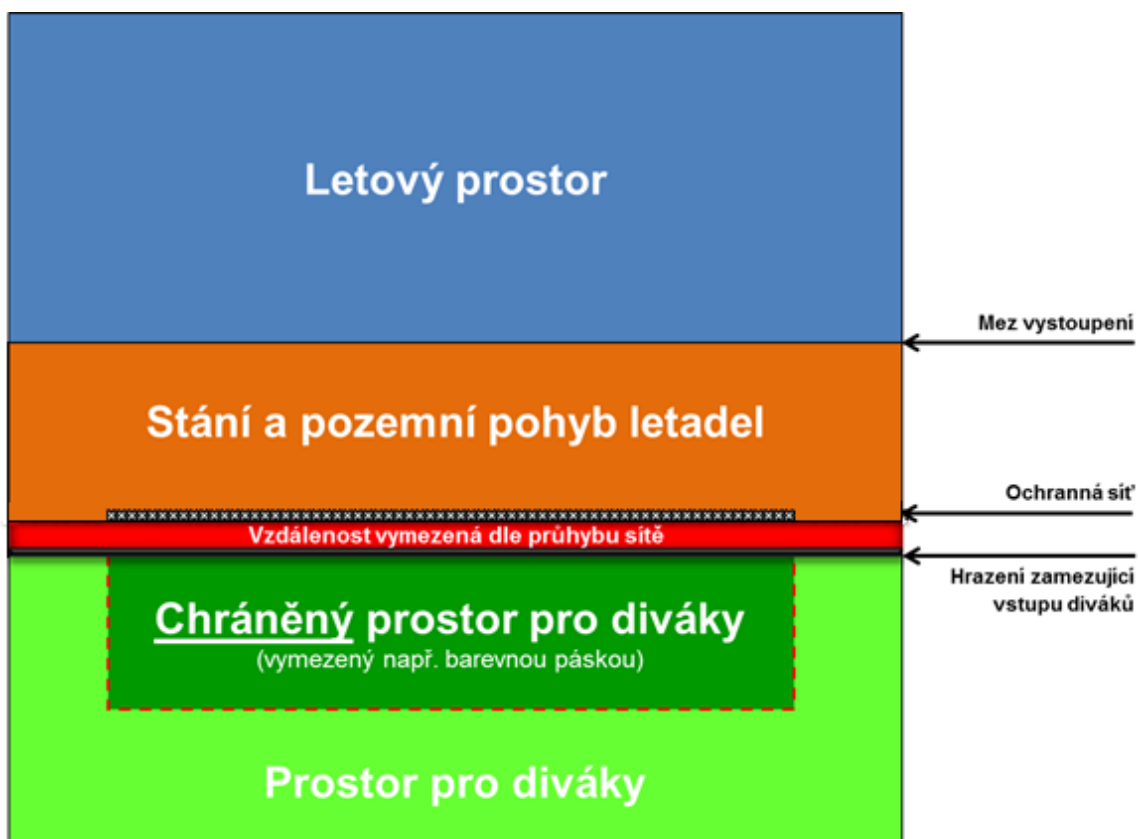
Prostor pro parkování vozidel

Oprávněný spolek musí s ohledem na odhadovaný počet diváků zajistit dostatečně velký prostor pro parkování vozidel.

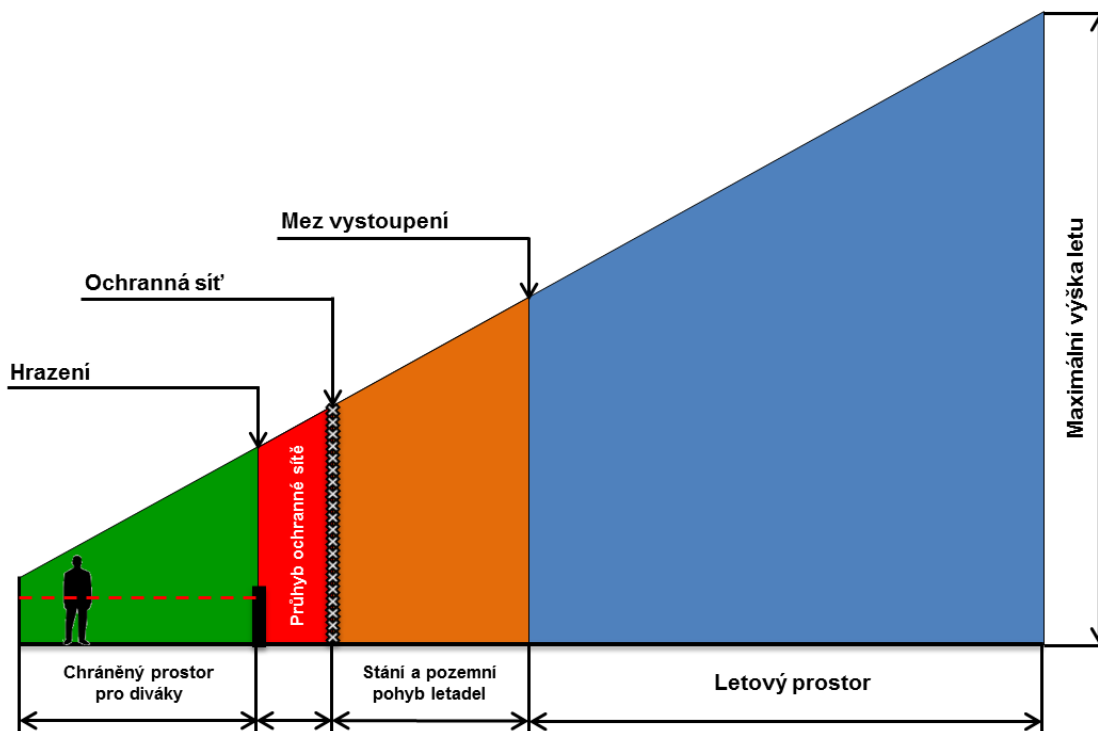
Prostor pro parkování vozidel se musí nacházet mimo letový prostor.

Umožňují-li to místní podmínky, musí letový ředitel plánovat vymezení prostoru pro parkování vozidel tak, aby se tento prostor nenacházel ve směru plánovaných trajektorií letů při leteckých vystoupeních, vzletech, přistáních a pozemních pohybech letadel.

Není-li proveditelné umístit prostor pro parkování vozidel za linii tvořenou ochrannou sítí směrem od meze vystoupení, může být tento prostor umístěn blíže k mezi vystoupení, ale pouze za předpokladu, že veřejnost bude mít do těchto prostor přístup pouze se souhlasem letového ředitele a mimo dobu trvání leteckého vystoupení nebo pozemního pohybu letadel.

Obrázek 1

Obrázek 2

Zajištění komunikace v rámci LVV

Provozovatel LVV je povinen zajistit, aby po celou dobu konání LVV bylo k dispozici spolehlivé obousměrné hlasové spojení na zemi, pomocí kterého má letový ředitel spojení s osobami vykonávajícími pořadatelskou službu na LVV a dle uvážení letového ředitele, s provozovatelem LVV, případně komentátorem LVV a zúčastněnými službami (např. záchranná služba nebo hasičský záchranný sbor). Pro tyto účely musí být zajištěn vhodný a spolehlivý typ komunikačního zařízení.

Je-li předpokládaný počet diváků vyšší než 500, musí být při leteckém veřejném vystoupení použit veřejný rozhlas. Typ potřebného místního rozhlasu musí odpovídat podmínkám v místě konání a obsahu a rozsahu leteckých vystoupení.

Je-li při LVV použit rozhlas, musí být zařízení rozhlasu rozmístěno takovým způsobem, aby v případě jeho použití byl ve všech veřejně přístupných prostorech zřetelně slyšitelný a zachytitelný obsah sdělení.

Bude-li na akci přítomen komentátor LVV, jeho stanoviště musí být umístěno tak, aby mu bylo možné rychle předat důležité nebo nouzové informace.

Meteorologická minima

Letový ředitel je zodpovědný za stanovení meteorologických provozních minim.

Stanovená meteorologická minima musí letový ředitel předat vystupujícím v dostatečném předstihu před vystoupením a musí dbát na jejich přísné dodržování.

Navigační výstraha a koordinace s příslušným stanovištěm letových provozních služeb (ATS)

Provozovatel LVV je povinen v dostatečném předstihu zajistit publikování navigační výstrahy formou NOTAM.

Zasahuje-li místo konání LVV do řízeného prostoru, je letový ředitel povinen projednat schválený program LVV, způsob komunikace a způsob koordinace provozu s příslušným stanovištěm řízení letového provozu.

Zasahuje-li místo konání LVV do letištní provozní zóny (ATZ) neřízeného letiště, je letový ředitel povinen projednat schválený program LVV, způsob komunikace a způsob koordinace provozu s příslušným stanovištěm AFIS nebo stanovištěm poskytování informací známému provozu.

Bezpečnostní opatření

Zajištění bezpečnosti osob

Oprávněný spolek je povinen v dostatečném předstihu informovat o pořádání LVV místní zdravotnické zařízení a středisko rychlé záchranné služby, hasičský záchranný sbor a služebnu Policie ČR. Doklady o stanovisku těchto složek a případné koordinaci musí být Oprávněným spolkem uchovány po dobu nejméně 5 let od data pořádání LVV.

Letový ředitel musí mít po celou dobu konání LVV snadno a rychle dostupné kontaktní informace na složky uvedené výše. Tyto informace musí být snadno a rychle dostupné také všem osobám vykonávajícím pořadatelskou službu na LVV. Toto se považuje za minimální přípustnou úroveň zajištění bezpečnosti osob účastnících se LVV.

Doporučuje se, aby letový ředitel vypracoval a projednal se složkami uvedenými výše návrh nouzového plánu LVV a popř. v něm zohlednil požadavky a připomínky těchto složek tak, aby byl nouzový plán LVV v souladu s jejich krizovými plány a postupy.

Nouzový plán by měl obsahovat minimálně následující podrobnosti:

- (a) specifikaci typu nouze (např. letecká nehoda, zranění většího počtu osob, apod.);
- (b) klíčové osoby/složky zahrnuté v plánu;
- (c) jména, rozsah pověření, odpovědnosti a úkoly, kontaktní údaje (telefon, rádiové spojení) a pozice klíčových osob/složek;
- (d) druh a způsob komunikace klíčových osob/složek;
- (e) podrobnou mapu místa konání, na níž budou vyobrazeny všechny nouzové body, východy, přístupové cesty, pozice klíčových osob/složek apod.

Při provozování LVV mohou nastat případy, kdy se osoby (diváci) shromažďují za účelem pozorování programu LVV mimo místo schválené pro konání akce (mimo prostory letiště či vymezené prostory). Doporučuje se, aby Oprávněný spolek s ohledem na bezpečnost těchto osob tuto situaci předvídal a již v průběhu plánování akce učinil taková vhodná opatření, která zabrání tomu, aby tato situace nastala, popř. provedl taková opatření, která budou mít alespoň omezující účinek.

V zájmu Oprávněného spolku je žádoucí, aby bylo uzavřeno pojištění odpovědnosti za škody na zdraví a majetku způsobené jakoukoli událostí související s provozováním LVV.

5. OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE K VYSTUPUJÍCÍM

Práva a povinnosti vystupujících

Předvedení vystoupení před diváky na LVV je jednou z vrcholných forem létání. Tato forma létání vyžaduje po osobě vystupujícího pilota, kromě přirozených psychických vlastností (jako např. přesnost, soustředěnost, smysl pro zodpovědnost, sebekázeň apod.), značné odborné a praktické znalosti a zkušenosti.

Konečnou odpovědnost za bezpečné provedení letu má vždy pilot.

Vystupující jsou povinni:

- (a) na vyzvání předložit letovému řediteli, ÚCL nebo Policii České republiky ke kontrole doklady bodu „Doklady pilota“ a umožnit letovému řediteli, ÚCL nebo Policii České republiky kontrolu řádného označení UAS registračním číslem provozovatele UAS;
- (b) zúčastnit se instruktáže vystupujících před LVV
- (c) respektovat pokyny letového ředitele;
- (d) zúčastnit se poletového rozboru, pokud se koná.

Vystupující jsou oprávněni:

- (a) seznámit se s podmínkami k provozování LVV, v rámci kterého mají vystupovat;
- (b) kdykoliv odmítnout vystoupení nebo jej předčasně ukončit;
- (c) navrhnout letovému řediteli úpravu vystoupení v závislosti na meteorologických podmínkách nebo jiných okolnostech.

Uspořádání letového vystoupení

Letové veřejné vystoupení musí být uspořádáno v souladu s požadavky předpisů, a to zákona č. 49/1997 Sb. o civilním letectví, Vyhlášku Ministerstva dopravy č. 108/1997 Sb, kterou se zákon provádí, těmito podmínkami, a případnými dalšími podmínkami stanovenými letovým ředitelem.

V průběhu letového vystoupení nesmí letadlo za žádných okolností opustit vyhrazený letový prostor a nesmí být porušena příslušná výšková omezení a vzdálenosti.

Plánovaná trajektorie letu vystupujícího letadla by měla vést podél meze vystoupení nebo směrem od diváků a bez dalších bezpečnostních opatření by neměla směřovat k prostoru pro diváky. Za další bezpečnostní opatření ve smyslu tohoto ustanovení lze považovat například bezpečné minimální vzdálenosti stanovené v podmínkách tohoto dokumentu.

Doklady potřebné k vystupování na LVV

Doklady pilota:

- (a) průkaz totožnosti;
- (b) doklad o zákonném pojištění odpovědnosti z provozu bezpilotního letadla, je-li Oprávněným spolkem pro LVV vyžadován; a
- (c) doklad o absolvování online výcviku (doklad o dosažení způsobilosti A1/A3) podle společného evropského regulačního rámce a
- (d) osvědčení o způsobilosti dálkově řídícího pilota (doklad o dosažení způsobilosti A2) podle společného evropského regulačního rámce.

Doklady bezpilotního letadla:

- (a) doklad o provedené registraci provozovatele UAS.

Instruktáž vystupujících před LVV

Letový ředitel je povinen vyzvat vystupující, aby v dostatečném časovém předstihu před LVV oznámili, zda v souvislosti s jejich vystoupením vyplývají zvláštní požadavky na LVV nebo jeho organizaci.

Letový ředitel je povinen zajistit důkladnou instruktáž vystupujících před LVV. Žádný z vystupujících se nemůže zúčastnit LVV, aniž by obdržel všechny informace předané v rámci této instruktáže. Instruktáž musí proběhnout na začátku každého letového dne LVV.

Náplň a formu instruktáže (písemná/ústní) stanovuje letový ředitel.

Letový ředitel je povinen zajistit překlad instruktáže zahraničním vystupujícím.

Poletový rozbor

S ohledem na průběh LVV může letový ředitel rozhodnout o konání poletového rozboru pro vystupující. Smyslem poletového rozboru je především identifikovat bezpečnostní nedostatky vyplývající z uspořádání a provedení letového vystoupení včetně všech souvisejících činností a přijmout odpovídající nápravná opatření.

Náplň a formu rozboru (písemný/ústní) stanovuje letový ředitel.

Letový ředitel je povinen zajistit překlad rozboru zahraničním vystupujícím.

Zpětná vazba

Letový ředitel uchová po dobu 5 let od konání LVV:

- (a) informaci o celkovém skutečném počtu diváků; a
- (b) seznam (výpis) registračních čísel provozovatelů UAS, kteří se předmětného LVV účastnili.